

การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของ แบบประเมินกลยุทธในการรับมือกับความเครียด แบบสั้นฉบับภาษาไทย

Validity and Reliability of the Brief COPE Inventory: Thai version

ธนานันต์ นุ่มแสง*, ธนิตา ตันตระรุ่งโรจน์*

Thananan Numsang*, Thanita Tantrurongroj*

* ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

* Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Ramathibodi Hospital, Mahidol University

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อแปลแบบประเมิน Brief COPE inventory เป็นภาษาไทย และศึกษาค่าความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบประเมินกลยุทธในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย

วิธีการศึกษา หลังจากได้รับอนุญาตจากผู้พัฒนาแบบสอบถาม Brief COPE inventory ผู้วิจัยได้ทำการแปลแบบสอบถามเป็นภาษาไทยจากต้นฉบับภาษาอังกฤษตามระเบียบวิธีวิจัย และทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามฉบับภาษาไทย ในกลุ่มประชากรตัวอย่าง ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรของภาควิชาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี จำนวน 60 คน โดยตอบแบบสอบถามใน ส่วนข้อมูลพื้นฐานทั่วไป และแบบประเมินกลยุทธในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย และทดสอบความเที่ยงตรงโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) ระหว่างแบบประเมินกลยุทธในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทยกับแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทย ทดสอบความเชื่อมั่นโดยวัดความสอดคล้องภายในจากวิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

ผลการศึกษา แบบประเมินกลยุทธในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย และแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทยมีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน 0.25-0.45 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคของแบบประเมินกลยุทธในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย โดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.7 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

สรุป แบบประเมินกลยุทธในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ สามารถนำไปใช้วัดหรือจำแนกรูปแบบกลยุทธในการรับมือกับความเครียดของประชากรทั่วไปได้

คำสำคัญ แบบประเมินกลยุทธในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทย ความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น

Corresponding author: ธนานันต์ นุ่มแสง

วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2561; 63(2): 189-198

ABSTRACT

Objective : To translate the Brief COPE inventory to Thai language and to study the validity and reliability of the Brief COPE inventory Thai version

Method : After receiving permission from the developer of the Brief COPE inventory, the researchers translated the Brief COPE inventory to Thai language and test the validity and reliability of the Brief COPE inventory: Thai version. The sample group consisted of 60 personnel from the Department of Psychiatry, Ramathibodi Hospital who answered the questionnaire in the general information section and the Brief COPE inventory Thai version. Determining validity was calculated by the Pearson correlation coefficient between the Brief COPE inventory: Thai version and the Proactive Coping Inventory: Thai version. Reliability was calculated by measuring internal consistency in term of Cronbach's alpha method.

Result : The Brief COPE inventory Thai version and the Proactive Coping Inventory Thai version were statistically correlated in the same direction with the correlation coefficients between 0.25-0.45. The Cronbach's alpha of the Brief COPE inventory: Thai version was 0.7.

Conclusion : The Brief COPE inventory: Thai version is psychometrically reliable and valid measure for assessing or classifying strategies to cope with the stress in general population.

Keywords : Brief COPE inventory-Thai, Proactive Coping Inventory-Thai, validity, reliability

Corresponding author: Thananan Numsang

J Psychiatr Assoc Thailand 2018; 63(2): 189-198

บทนำ

กลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียด (coping strategies) หมายถึง ความพยายามที่เฉพาะเจาะจงทั้งทางพฤติกรรมและจิตใจที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งใช้เพื่อรับมือ อดทน หรือลดความเครียดที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์หรือภาวะอันตรายที่เกิดขึ้นในชีวิต^{1,2} การรับมือกับความเครียดหรือภาวะอันตรายในชีวิตของแต่ละบุคคลเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดการปรับตัวทางด้านจิตใจของบุคคลนั้น ซึ่งได้มีการแบ่งประเภทของกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดในหลายรูปแบบ แต่ที่ได้รับความนิยมจะมีการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ การรับมือความเครียดที่มุ่งจัดการปัญหา (problem-focused coping) ยกตัวอย่างเช่น การรับมือกับความเครียดเชิงรุก (active coping) การวางแผนรับมือกับปัญหา (planning) และการรับมือความเครียดที่มุ่งจัดการอารมณ์ (emotional-focused coping) ยกตัวอย่างเช่น การมองหาผู้ช่วยเหลือทางอารมณ์ (seeking emotional support), การพูดระบายความรู้สึก (venting of emotion)^{2,3} ในปัจจุบันมีงานวิจัยเกี่ยวกับความเครียดและการรับมือกับความเครียดได้รับการตีพิมพ์เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาการตอบสนองของบุคคลต่อเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดต่างๆ เช่น การเผชิญภัยพิบัติ การป่วยเป็นโรคเรื้อรังหรือโรคร้ายแรงต่อชีวิต ความกดดันและการแข่งขันจากการทำงาน เป็นต้น พบว่าคนทั่วไปจะมีการใช้กลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดและภาวะอันตรายต่อชีวิตที่มีความหลากหลายแตกต่างกัน การมีกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดที่เหมาะสมจะช่วยให้บุคคลสามารถจัดการกับสถานการณ์หรือภาวะอันตรายที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีการพัฒนาออกแบบเครื่องมือที่ใช้วัดกลยุทธ์การรับมือความเครียดเพื่อที่จะช่วยให้เห็นถึงความแตกต่างของกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดรูปแบบต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น⁴ เช่น the Ways of Coping Questionnaire⁵ โดย

Folkman และ Lazarus, the Multidimensional Coping Inventory⁷ โดย Endler และ Parker, the Coping Responses Inventory⁸ โดย Moos และ the COPE inventory² โดย Carver, Scheier และ Weintraub ซึ่งแบบสอบถามเหล่านี้มีข้อคำถามจำนวนมากตั้งแต่ 48 ถึง 66 ข้อ ทำให้มีข้อจำกัดในการนำไปใช้ในงานวิจัยและในทางปฏิบัติจริงทางคลินิก⁴ เช่น the COPE inventory ซึ่งมีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 60 ข้อ ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามจะเกิดความเหนื่อยล้าเนื่องจากใช้เวลาค่อนข้างมากที่จะตอบแบบประเมินทั้งหมดได้ครบ¹ จึงได้มีการพัฒนาในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดย Carver และคณะได้ทำการปรับลดข้อคำถามลงและตั้งชื่อใหม่ว่า the Brief COPE inventory โดยแบ่งกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดออกเป็น 14 รูปแบบ แต่ละรูปแบบประกอบด้วย 2 ข้อคำถาม รวมทั้งหมด 28 ข้อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวัดกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตของแต่ละบุคคลเพื่อนำไปใช้หาความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัจจัยต่างๆ ที่ทำให้เกิดความเครียด หรือพยากรณ์ปัจจัยอื่นๆ ที่ต้องการศึกษา โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะให้คะแนนในแต่ละข้อตั้งแต่ 1 ถึง 4 คะแนน คือ 1=ฉันไม่ได้ทำเช่นนี้เลย, 2=ฉันได้ทำเช่นนี้เล็กน้อย, 3=ฉันได้ทำเช่นนี้ปานกลาง, 4=ฉันได้ทำเช่นนี้อย่างมาก และได้ทำการทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือ (validity and reliability) ซึ่งพบว่า the Brief COPE inventory มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก (Cronbach's alpha coefficient) ที่ค่อนข้างสูงในหลายรูปแบบของกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียด เช่น religion ($\alpha=0.82$), substance use ($\alpha=0.90$), planning ($\alpha=0.73$), using emotional support ($\alpha=0.71$), self-distraction ($\alpha=0.71$) เป็นต้น และได้มีการหาค่า factor analysis ของ the Brief COPE inventory พบว่าผลลัพธ์ที่ได้ใกล้เคียงกับ the COPE inventory ฉบับดั้งเดิม¹ the Brief COPE inventory จะคิดค่า

คะแนนรวมของแต่ละรูปแบบกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดที่ละรูปแบบแยกจากกัน ในประเทศไทยได้มีการทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาความเครียดหลายการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวกับระดับความเครียดและปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียด และได้มีการแปลเครื่องมือที่ใช้วัดกลยุทธ์การรับมือความเครียดเป็นฉบับภาษาไทยนั้นคือ แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทย⁵ ทางผู้วิจัยจึงได้ทำการแปล Brief COPE inventory เป็นภาษาไทย เพื่อเป็นทางเลือกหนึ่งในการประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียด เพราะ Brief COPE inventory มีจำนวนข้อคำถาม 28 ข้อ ทำให้ใช้เวลาในการทำแบบสอบถามค่อนข้างสั้น และมีการแบ่งรูปแบบของกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดที่หลากหลายจำนวน 14 รูปแบบ

การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแปลแบบประเมิน Brief COPE inventory เป็นภาษาไทย และวิเคราะห์คุณภาพในด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย (Brief COPE inventory: Thai version) ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทย⁵ (Proactive Coping Inventory-Thai version) เพื่อตรวจสอบความตรงตามสภาพ (concurrent validity) ของแบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย เนื่องจากแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทยได้รับการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือพบว่ามีความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถืออยู่ในระดับที่ยอมรับได้ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) อยู่ระหว่าง 0.70 - 0.81⁵

วิธีการศึกษา

แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ การแปลแบบสอบถามและการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในคน

ของโรงพยาบาลรามามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2559 เลขที่ 2559/703

การแปลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้พัฒนาแบบสอบถาม Brief COPE inventory คือ Charles S. Carver เพื่อขออนุญาตแปลแบบสอบถามเป็นภาษาไทย หลังจากได้รับการอนุญาตแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการแปลแบบสอบถามเป็นภาษาไทยโดยผู้แปลสองคนที่เป็นอิสระต่อกัน (forward translation) หลังจากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการแปลจากผู้แปลทั้งสองคน เขียนรายงานการแปลในรูปแบบการแปลที่สังเคราะห์จากการแปลของผู้แปลสองคนเป็นฉบับภาษาไทย เพื่อแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษ (back translation) โดยนักวิชาการด้านจิตวิทยาที่มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ และไม่เคยอ่านแบบสอบถามต้นฉบับภาษาอังกฤษมาก่อน หลังจากนั้นตรวจสอบฉบับแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษกับต้นฉบับภาษาอังกฤษ สรุปความเห็นเบื้องต้น และตรวจทานการแปลฉบับภาษาไทยเพื่อปรับแก้ไขฉบับภาษาไทยให้ถูกต้อง ขั้นตอนการแปลนี้ดำเนินการระหว่าง เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2559 ถึง มกราคม 2560

การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

กลุ่มประชากรตัวอย่าง คือ บุคลากร และเจ้าหน้าที่ของภาควิชาจิตเวชศาสตร์ โรงพยาบาลรามามาธิบดี ประกอบด้วย แพทย์ประจำบ้าน พยาบาล ผู้ช่วยพยาบาล เจ้าหน้าที่ธุรการจำนวน 60 ราย โดยผู้เข้าร่วมทุกคนได้รับเอกสารข้อมูลคำอธิบายสำหรับผู้เข้าร่วมการศึกษา และได้ลงนามแสดงความยินยอมในเอกสารแสดงความยินยอมเข้าร่วมการศึกษาโดยสมัครใจ ซึ่งผู้เข้าร่วมแต่ละคนตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 : แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไป มีทั้งหมด 6 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัย ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส

ระดับการศึกษาสูงสุด รายได้ต่อเดือน โรคประจำตัว

ส่วนที่ 2 : แบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย (Brief COPE inventory Thai version) เป็นแบบประเมินด้วยตนเอง มีข้อคำถามทั้งหมด 28 ข้อ แบ่งเป็น 14 รูปแบบของกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียด คือ 1) การรับมือกับความเครียดเชิงรุก (active coping) ได้แก่ข้อ 2 และ 7, 2) การวางแผน (planning) ได้แก่ ข้อ 14 และ 25, 3) การปรับมุมมองเชิงบวก (positive reframing) ได้แก่ ข้อ 12 และ 17, 4) การยอมรับ (acceptance) ได้แก่ ข้อ 20 และ 24, 5) การใช้อารมณ์ขัน (humor) ได้แก่ ข้อ 18 และ 28, 6) การให้หลักศาสนา (religion) ได้แก่ ข้อ 22 และ 27, 7) การแสวงหาการสนับสนุนทางอารมณ์ (using emotional support) ได้แก่ ข้อ 5 และ 15, 8) การแสวงหาความช่วยเหลือ (using instrumental support) ได้แก่ ข้อ 10 และ 23, 9) การเบี่ยงเบนความสนใจ (self distraction) ได้แก่ ข้อ 1 และ 19, 10) การปฏิเสธปัญหา (denial) ได้แก่ ข้อ 3 และ 8, 11) การระบายความรู้สึก (venting) ได้แก่ ข้อ 9 และ 21, 12) การใช้สารเสพติด (substance use) ได้แก่ ข้อ 4 และ 11, 13) การเลิกลงมือจัดการกับปัญหา (behavioral disengagement) ได้แก่ ข้อ 6 และ 16, 14) การตำหนิตนเอง (self blame) ได้แก่ ข้อ 13 และ 26 ผู้เข้าร่วมวิจัยจะตอบแบบสอบถามโดยให้คะแนนแต่ละข้อตั้งแต่ 1 ถึง 4 คะแนน คือ 1= ฉันไม่ได้ทำเช่นนั้นเลย, 2= ฉันได้ทำเช่นนั้นเล็กน้อย, 3=ฉันได้ทำเช่นนั้นปานกลาง, 4=ฉันได้ทำเช่นนั้นอย่างมาก

ส่วนที่ 3 : แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทย เป็นแบบประเมินด้วยตนเอง มีข้อคำถามทั้งหมด 55 ข้อ แบ่งเป็น 7 รูปแบบ คือ 1) การตั้งเป้าหมายและจัดการเชิงรุก (proactive coping) 14 ข้อ 2) การสะท้อนปัญหา (reflective coping) 11 ข้อ 3) การวางแผนอย่างมีกลยุทธ์ (strategic planning) 4 ข้อ 4) การเตรียมการป้องกัน (preventive coping) 10 ข้อ

5) การแสวงหาความช่วยเหลือ (instrumental support Seeking) 8 ข้อ 6) การแสวงหาการสนับสนุนทางจิตใจ (emotional support seeking) 5 ข้อ และ 7) การหลีกเลี่ยงปัญหา (avoidance coping) 3 ข้อ โดยให้คะแนนแต่ละข้อตั้งแต่ 1 ถึง 4 คะแนน คือ 1= ไม่จริง หมายถึงไม่เคยคิดพฤติกรรมดังกล่าวเลย, 2= จริงบางครั้ง หมายถึงเคยคิดหรือมีพฤติกรรมดังกล่าวบ้างนานๆ ครั้ง 3=ค่อนข้างจริง หมายถึง เคยคิดหรือมีพฤติกรรมดังกล่าวเกิดขึ้นบ้างครั้ง, 4= จริงมาก หมายถึงเคยคิดหรือมีพฤติกรรมดังกล่าวอยู่เสมอ โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือน เมษายน พ.ศ. 2560

วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม Microsoft office Excel 2010 และโปรแกรม IBM SPSS statistics version 23.0 โดยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรวิเคราะห์โดยสถิติพรรณนาแสดงการแจกแจงเป็นความถี่และร้อยละ ทดสอบความเที่ยงตรง (validity) ของแบบประเมินการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย โดยตรวจสอบความตรงตามสภาพ (concurrent validity) จากคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) ระหว่างแบบประเมินกลยุทธ์การรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทยกับแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทย⁵ และทดสอบความเชื่อมั่น (reliability) โดยวัดความสอดคล้องภายใน (internal consistency) จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient)

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.7) สถานภาพโสด (ร้อยละ 63.3) ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 56.7) อายุเฉลี่ยเท่ากับ 31.8 ปี (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรตัวอย่าง

	ปัจจัย	จำนวน (N=60)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	11	18.3
	หญิง	49	81.7
อายุเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย SD ปี			
		31.8 (7.39)	
สถานภาพ			
	โสด	38	63.3
	สมรส	21	35.0
	หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1	1.7
ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	10.0
	ปริญญาตรี	34	56.7
	สูงกว่าปริญญาตรี	18	30.0
	อื่นๆ	2	3.3
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ค่าเฉลี่ย (พิสัย) บาท			
		26,871(8,108.81)	
โรคประจำตัว			
	มี	12	20.0
	ไม่มี	48	80.0

2. ความเที่ยงตรงของแบบประเมินกลยุทธ์การรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย

จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) ระหว่างแบบประเมินการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทยกับแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทย⁶ พบว่าการตั้งเป้าหมายและจัดการเชิงรุก (proactive coping) มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการรับมือกับความเครียดเชิงรุก (active coping) ($r = 0.27$) การยอมรับ (acceptance) ($r = 0.43$) การใช้หลักศาสนา (religion) ($r = 0.37$) การใช้อารมณ์ขัน (humor) ($r = 0.32$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การสะท้อนปัญหา (reflective coping) มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการแสวงหาการสนับสนุนทางอารมณ์ (using emotional support) ($r = 0.35$) การแสวงหาความช่วยเหลือ (using instrumental support) ($r = 0.26$) การวางแผน (planning) ($r = 0.33$) การใช้อารมณ์ขัน (humor) ($r = 0.25$) การยอมรับ (acceptance) ($r = 0.28$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวางแผนอย่างมีกลยุทธ์ (strategic

planning) มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการใช้อารมณ์ขัน (humor) ($r = 0.33$) และการใช้หลักศาสนา (religion) ($r = 0.26$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การเตรียมการป้องกัน (preventive coping) มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการยอมรับ (acceptance) ($r = 0.36$) และการแสวงหาการสนับสนุนทางอารมณ์ (using emotional support) ($r = 0.33$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การแสวงหาความช่วยเหลือ (instrumental support seeking) มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการแสวงหาความช่วยเหลือ (using instrumental support) ($r = 0.41$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การแสวงหาการสนับสนุนทางจิตใจ (emotional support seeking) มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการแสวงหาการสนับสนุนทางอารมณ์ (using emotional support) ($r = 0.38$) การแสวงหาความช่วยเหลือ (using instrumental support) ($r = 0.32$) และ การใช้อารมณ์ขัน (humor) ($r = 0.29$) การแสวงหาการสนับสนุนทางอารมณ์ (using emotional support) ($r = 0.33$) การหลีกเลี่ยงปัญหา

(avoidance coping) มีความสัมพันธ์สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับการเบี่ยงเบนความสนใจ (self distraction) ($r = 0.45$) การปฏิเสธปัญหา (denial) ($r = 0.42$) การใช้สารเสพติด (substance use) ($r = 0.41$)

และการเลิกลงมือจัดการกับปัญหา (behavioral disengagement) ($r = 0.29$) การแสวงหาการสนับสนุนทางอารมณ์ (using emotional support) ($r = 0.33$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) ระหว่างแบบวัดกลยุทธ์การรับมือกับความเครียด และแบบประเมินการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย

กลยุทธ์การรับมือกับความเครียด	แบบประเมินการรับมือกับความเครียด	การเบี่ยงเบนความสนใจ	การรับมือกับความเครียดเชิงรุก	การปฏิเสธปัญหา	การใช้สารเสพติด	การแสวงหาทางอารมณ์ช่วยเหลือ	การแสวงหาความช่วยเหลือ	การเลิกลงมือจัดการกับปัญหา	การระบายความรู้สึก	การปรับมุมมองเชิงบวก	การวางแผน	การใช้อารมณ์ขัน	การยอมรับ	การใช้หลักศาสนา	การตำหนิตนเอง
การตั้งเป้าหมายและจัดการเชิงรุก	Pearson Correlation	.112	.274*	.076	.110	.141	.067	-.260*	-.095	.095	.227	.323*	.434**	.379**	.191
	Sig. (2-tailed)	.393	.034	.563	.403	.284	.613	.045	.472	.471	.081	.012	.001	.003	.143
การสะท้อนปัญหา	Pearson Correlation	.177	.152	-.077	-.002	.357**	.262*	-.367**	-.112	.187	.330*	.255*	.281*	.238	.109
	Sig. (2-tailed)	.177	.246	.557	.986	.005	.043	.004	.394	.152	.010	.049	.030	.067	.409
การวางแผนอย่างมีกลยุทธ์	Pearson Correlation	-.044	.200	-.095	-.011	.200	.191	-.383**	-.357**	.188	.168	.333*	.242	.266*	.005
	Sig. (2-tailed)	.739	.125	.471	.934	.125	.145	.003	.005	.149	.199	.009	.062	.040	.973
การเตรียมการป้องกัน	Pearson Correlation	.070	.010	.018	-.097	.330**	.215	-.248	-.039	.063	.248	.082	.365**	.244	.076
	Sig. (2-tailed)	.595	.941	.891	.461	.010	.098	.056	.767	.635	.056	.531	.004	.061	.562
การแสวงหาความช่วยเหลือ	Pearson Correlation	.185	-.181	.054	.069	.192	.417**	.086	.137	.063	.041	.135	-.011	-.049	.078
	Sig. (2-tailed)	.158	.167	.682	.601	.142	.001	.515	.298	.631	.755	.305	.932	.710	.556
การแสวงหาการสนับสนุนทางจิตใจ	Pearson Correlation	.111	-.012	-.140	-.027	.384**	.325*	-.071	.018	.252	.202	.292*	.159	.029	-.038
	Sig. (2-tailed)	.400	.928	.287	.837	.002	.011	.592	.893	.052	.121	.023	.225	.823	.772
การหลีกเลี่ยงปัญหา	Pearson Correlation	.456**	-.319*	.421**	.296*	-.205	-.230	.416**	.032	-.284*	.083	.019	-.064	-.117	.225
	Sig. (2-tailed)	.000	.013	.001	.022	.115	.077	.001	.806	.028	.528	.885	.629	.374	.084

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$

3. ความเชื่อมั่นของแบบประเมินกลยุทธ์การรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย

จากการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าค่าความสอดคล้องภายในฉบับรวมมีค่า Cronbach's alpha = 0.70 ซึ่งจัดอยู่ในระดับที่ยอมรับได้และค่า Cronbach's alpha if item deleted ในแต่ละข้อคำถาม

ดังแสดงในตารางที่ 3 พบว่าโดยส่วนใหญ่แล้วการตัดข้อคำถามแต่ละข้อออกไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่า Cronbach's alpha อย่างชัดเจน และผลค่า Cronbach's alpha ในแต่ละรูปแบบกลยุทธ์การรับมือกับความเครียด โดยการปรับมุมมองเชิงบวก (positive reframing) การเบี่ยงเบนความสนใจ (self distraction) การปฏิเสธปัญหา (denial) การระบายความรู้สึก (venting) การ

ใช้สารเสพติด (substance use) และการเลิกงมมือ
จัดการกับปัญหา (behavioral disengagement) มีค่า
Cronbach's alpha ที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับ ส่วนการใช้
อารมณ์ขัน (humor) การยอมรับ (acceptance) การตำหนิ
ตนเอง (self blame) มีค่า Cronbach's alpha สูงกว่าต้นฉบับ
และการรับมือกับความเครียดเชิงรุก (active coping), การ
แสวงหาความช่วยเหลือ (using instrumental support)
การวางแผน (planning) การใช้หลักศาสนา (religion)
มีค่า Cronbach's alpha ต่ำกว่าต้นฉบับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 3 ค่า Corrected item-total correlation และ
Cronbach's alpha if item deleted ของ
แบบสอบถามแต่ละข้อ

ข้อคำถาม	Corrected item-total correlation	Cronbach's alpha if item deleted
ข้อที่ 1	0.547	0.671
ข้อที่ 2	0.243	0.691
ข้อที่ 3	0.211	0.694
ข้อที่ 4	0.233	0.693
ข้อที่ 5	0.354	0.682
ข้อที่ 6	0.015	0.707
ข้อที่ 7	0.192	0.695
ข้อที่ 8	0.029	0.707
ข้อที่ 9	0.247	0.691
ข้อที่ 10	0.136	0.699
ข้อที่ 11	0.177	0.696
ข้อที่ 12	0.505	0.672
ข้อที่ 13	0.203	0.695
ข้อที่ 14	0.146	0.698
ข้อที่ 15	0.161	0.697
ข้อที่ 16	0.139	0.718
ข้อที่ 17	0.235	0.692
ข้อที่ 18	0.260	0.690
ข้อที่ 19	0.335	0.684
ข้อที่ 20	0.303	0.689
ข้อที่ 21	0.236	0.692
ข้อที่ 22	0.321	0.685
ข้อที่ 23	0.453	0.679
ข้อที่ 24	0.374	0.683
ข้อที่ 25	0.335	0.683
ข้อที่ 26	0.191	0.697
ข้อที่ 27	0.091	0.706
ข้อที่ 28	0.254	0.691

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
(Cronbach's alpha) ในแต่ละรูปแบบ
กลยุทธ์การรับมือกับความเครียด

กลยุทธ์การรับมือกับ ความเครียด	Cronbach's alpha (ต้นฉบับ)	Cronbach's alpha (ฉบับ ภาษาไทย)
1. การรับมือกับความเครียด เชิงรุก (2,7)	0.68	0.43
2. การวางแผน (14,25)	0.73	0.42
3. การปรับมุมมองเชิงบวก (12,17)	0.64	0.52
4. การยอมรับ (20,24)	0.57	0.70
5. การใช้อารมณ์ขัน (18,28)	0.73	0.82
6. การใช้หลักศาสนา (22,27)	0.82	0.54
7. การแสวงหาการสนับสนุน ทางอารมณ์ (5,15)	0.71	0.31
8. การแสวงหาความช่วยเหลือ (10,23)	0.64	0.35
9. การเบี่ยงเบนความสนใจ (1,19)	0.71	0.69
10. การปฏิเสธปัญหา (3,8)	0.54	0.51
11. การระบายความรู้สึก (9,21)	0.50	0.46
12. การใช้สารเสพติด (4,11)	0.90	0.80
13. การเลิกงมมือจัดการกับ ปัญหา (6,16)	0.65	0.65
14. การตำหนิตนเอง (13,26)	0.69	0.77

วิจารณ์

การศึกษานี้เป็นการแปลแบบประเมินกลยุทธ์
ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้น (Brief COPE
Inventory) เป็นภาษาไทยตลอดจนวิเคราะห์คุณภาพของ
แบบประเมินในด้านความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่น
สำหรับการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบประเมิน
กลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับ
ภาษาไทย พบว่ารูปแบบของกลยุทธ์ในการรับมือกับ
ความเครียดของแบบประเมินดังกล่าวมีความสอดคล้อง
ไปในทิศทางเดียวกันกับแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหา
เชิงรุกฉบับภาษาไทย⁵ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ
เนื่องจากแบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือความเครียด

แบบสั้นถูกออกแบบมาเพื่อประเมินการรับมือกับความเครียดในรูปแบบต่างๆ โดยไม่ได้ดูค่าผลรวมของคะแนน การคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) จึงคำนวณออกมาเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์ย่อยเปรียบเทียบกับแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกฉบับภาษาไทย โดยในภาพรวมของแบบประเมินทั้งสองมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.25 ถึง 0.45 ซึ่งจัดว่าแบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทยมีความเที่ยงตรงตามสภาพในระดับที่สามารถยอมรับได้^๕ แม้ว่าจะมีค่าความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ^๖ ซึ่งสามารถอธิบายการที่แบบประเมินทั้งสองมีค่าความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ เนื่องจากแบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาเชิงรุกจะเน้นกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดที่เป็นการปรับตัวเพื่อให้บุคคลบรรลุเป้าหมายที่ได้วางไว้ในอนาคต (proactive coping) เป็นสำคัญ^๕ แต่แบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นเป็นการวัดกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดรูปแบบต่างๆ ทั้ง 14 รูปแบบ โดยไม่ได้เน้นรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งเป็นสำคัญ^๑ ทำให้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในรูปแบบกลยุทธ์ย่อยของแบบประเมินทั้งสอง พบว่ามีความสัมพันธ์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับกลยุทธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทยโดยวิธีการหา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ของแบบประเมินในภาพรวมพบว่ามีค่าเท่ากับ 0.7 ซึ่งใกล้เคียงกับต้นฉบับ ถึงแม้ว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ในบางรูปแบบของกลยุทธ์การรับมือกับความเครียด

จะมีค่าที่น้อยกว่าต้นฉบับได้แก่ การรับมือกับความเครียดเชิงรุก (active coping) การแสวงหาการสนับสนุนทางอารมณ์ (using emotional support), การแสวงหาความช่วยเหลือ (using instrumental support) การวางแผน (planning) และการใช้หลักศาสนา (religion) ทั้งนี้อธิบายได้จากความแตกต่างระหว่างข้อคำถามในรูปแบบนั้นๆ ยกตัวอย่างเช่น การรับมือกับความเครียดเชิงรุก (active coping) ประกอบด้วยข้อที่ 2 “ฉันได้มุ่งความพยายามในการทำบางอย่างเกี่ยวกับสถานการณ์ที่ฉันกำลังเผชิญอยู่” กับข้อที่ 7 “ฉันได้ลงมือทำเพื่อพยายามให้สถานการณ์ดีขึ้น” ซึ่งมีผลต่อความสอดคล้องภายใน (internal consistency) ของรูปแบบกลยุทธ์การรับมือกับความเครียดดังกล่าวได้

การศึกษาคำนี้จะมีจุดแข็งคือ การที่ผู้วิจัยได้ใช้ขั้นตอนในการแปลแบบย้อนกลับ (back translation) ในการแปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย และทำการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือพบว่าแบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทยมีความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือในระดับที่ยอมรับได้ อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ยังมีข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่ กลุ่มประชากรตัวอย่างเป็นบุคลากรและเจ้าหน้าที่ของภาควิชาจิตเวชศาสตร์เพียงภาควิชาเดียว ผลการศึกษาจึงอาจมีความแตกต่างจากในกลุ่มประชากรทั่วไป นอกจากนี้การประเมินอาการของกลุ่มตัวอย่างแบบตัดขวางเพียงครั้งเดียว (cross sectional) ทำให้ไม่สามารถหาค่าความเชื่อมั่นแบบทดสอบซ้ำ (test-retest reliability) ของแบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทยได้

ผลสรุปโดยรวมจากการศึกษา พบว่าแบบประเมินกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดแบบสั้นฉบับภาษาไทย มีความเที่ยงตรงตามสภาพและความ

เชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ สามารถที่จะนำไปใช้วัดหรือจำแนกรูปแบบกลยุทธ์ในการรับมือกับความเครียดในกลุ่มประชากรเป้าหมายตลอดจนใช้ในงานวิจัยต่างๆ ได้ โดยเฉพาะในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการรับมือกับความเครียด

เอกสารอ้างอิง

1. Carver CS. You Want to measure Coping But Your Protocol's Too long : Consider the Brief COPE. *Int J Behav Med* 1997; 4: 92-100.
2. Carver CS, Scheier MF, Weintraub JK. Assessing Coping Strategies : A Theoretically Based Approach. *J Pers Soc Psychol* 1989; 56 : 267-83.
3. Yusoff N, Low WY, Yip CH. Reliability and Validity of the Brief COPE Scale (English Version) Among Women with Breast Cancer Undergoing Treatment of Adjuvant Chemotherapy: A Malaysian Study. *Med J Malaysia* 2010; 65: 41-4.
4. Monzani, D Steca, P Greco, A D'Addario, M Cappelletti, E Pancani. L. The Situational Version of the Brief COPE: Dimensionality and Relationships With Goal-Related Variables. *Eur J Psychol* 2015; 11: 295-310.
5. Tatha O, Laorujisawat P, Greenglass ER. The Validity and Reliability of the Proactive Coping Inventory (PCI): Thai Version. *Chula Med J* 2013; 57: 765-78.
6. Folkman S, Lazarus RS. *Manual for the Ways of Coping Questionnaire*. California: Consulting Psychologists Press: 1988.
7. Endler NS, Parker JD. Multidimensional assessment of coping : A critical evaluation. *J Pers Soc Psychol* 1990; 58: 844-55.
8. Moos RH. *Coping responses inventory: CRI-adult form*. Odessa, Florida: Psychological Assessment Resources; 1993.
9. Hinkle DE, Wiersma W, Jurs SG. *Applied Statistics for the Behavioral Sciences*. 5th edition. Michigan: Houghton Mifflin; 2003.